

NOTAT

Til: Udvalget for Forskning, Innovation og Uddannelse

Dato: 15. oktober 2020

Anbefalinger til politisk besvarelse af høring af Interreg ØKS 2021-2027

Nedenfor findes en oversigt over spørgsmålene stillet i høringsformularen.

Anbefalingerne fremgår med Kursiv.

Høringsformularen kan tilgås via flg. link:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfwbE5HwbGvmDH-jj7f-ZUnTYK9KUAovLgrjFjseSgVY_9oGg/viewform

Overordnet for programmet

Nedenfor findes en sammenfatning af programmets overordnede fokus og et antal spørgsmål.

For en mere detaljeret tekst, download den sammenfattende introduktion her https://drive.google.com/file/d/1oqsOfHNqT-BUPLzL86FjFxs9_n5bgj804/view?usp=sharing

Fokus for ØKS-programmet 2021-2027 ud fra EU-kommissionens politiske- og specifikke mål

Det foreslåede fokus for det fremtidige ØKS-program er baseret på regionernes strategier og prioriteter, den grænseoverskridende merværdi og muligheden for at gennemføre projekter under hensyntagen til mulige aktører. Yderligere makrostrategier på globalt, europæisk, nationalt og inter-regionalt niveau er også analyseret og taget i betragtning.

Baseret på Europa-Kommissionens ramme for de nye Interreg-programmer, der definerer en række politiske mål (Policy Objectives - PO) og specifikke mål, har programarbejdet fokuseret på at udvikle områderne:

- Innovativ region til smart og bæredygtig økonomisk transformation (PO1)

- Bæredygtig cirkulær og klimasmart region (PO2)
- Forbundet region med bæredygtig mobilitet (PO3)
- Grænseløs arbejdsmarkedsregion (PO4)

Programmets forslag er baseret på forventningerne fra Kommissionen, det svenske Näringsdepartement, Erhvervsstyrelsen og det norske Kommunal og Moderniseringsdepartement om at fokusere på en række vigtige områder såvel som de udfordringer, visioner og udgangspunkter, der er defineret i programarbejdet.

Siden maj har fire skrivegrupper og en tværgående skrivegruppe arbejdet videre med at definere udfordringer, mulige indsatser, aktører og effekter på hvert område baseret på en række udvalgte specifikke mål. Arbejdet gennemgås i denne overordnede sammenfatning, samt i uddybende sammenfatninger for hvert af de fire PO'er.

Q1	<p>Forslaget adresserer de vigtigste grænseregionale udfordringer ØKS-området står overfor</p> <p>☒ 1. Helt enig</p> <p>☐ 2.</p> <p>☐ 3.</p> <p>☐ 4.</p> <p>☐ 5. Helt uenig</p>
Q2	<p>Motiver din holdning: <i>Udkastet til Interreg ØKS 2021-2027 matcher det, som Region Hovedstaden vil arbejde med i den Regionale Udviklingsstrategi og handlingsplanen for Greater Copenhagen.</i></p>
Q3	<p>"De foreslåede indsatser vil bidrage til at løse de vigtigste grænseregionale udfordringer inden for ØKS-området.«"</p> <p>☐ 1. Helt enig</p> <p>☒ 2.</p> <p>☐ 3.</p> <p>☐ 4.</p> <p>☐ 5. Helt uenig</p>
Q4	<p>Motiver din holdning:</p>

Q5	<p>Ud fra forslaget, ser du dig selv /din organisation som en potentiel ansøger til det fremtidige ØKS-program?</p> <p>✓ 1. Meget sandsynligt</p> <p>☐ 2.</p> <p>☐ 3.</p> <p>☐ 4.</p> <p>☐ 5. Meget usandsynligt</p>
Q6	<p>Hvad kræver det for, at din organisation vil deltage i et projekt i det kommende ØKS-program?</p> <p><i>Region Hovedstaden har som projektpartner god erfaring fra tidligere projekter, der har skabt gode resultater. Dog er oplevelsen, at mange partnere er utilfredse med det administrative arbejde, det kræver at være del af et Interreg ØKS-projekt. Flere af de danske universiteter ønsker grundlæggende ikke at være partnere i et Interreg-projekt af denne årsag.</i></p>
Q7	<p>Hvilken rolle ser du, din organisation kan have i den kommende programperiode (flere svar muligt):</p> <p>✓ Projektleder</p> <p>✓ Projektdeltager</p> <p>☐ Målgruppe/modtager af indsatser eller resultater i form af analyser, studier, nye metoder etc. (men ikke nødvendigvis partner i projekt)</p> <p>☐ Deltager i fokusgrupper/workshops/seminarer</p> <p>☐ Projektkonsulent</p> <p>☐ Andet ...</p>
Q8	<p>Hvilke investeringsprioriteter ville være relevante for din organisation at søge inden for? (flere svar muligt)</p> <p>✓ Innovativ region til smart og bæredygtig økonomisk transformation (PO1)</p> <p>✓ Bæredygtig, cirkulær og klimasmart region (PO2)</p> <p>✓ Forbundet region med bæredygtig mobilitet (PO3)</p> <p>✓ Grænseløs arbejdsmarkedsregion (PO4)</p>

Prioritetsspecifikke spørgsmål

Innovativ region til smart og bæredygtig økonomisk transformation (PO1)

Nedenfor findes sammenfatningen af PO1-prioriteten samt spørgsmål. Alle spørgsmål er frivillige.

For en mere udførlig tekst, download præsentationsforslaget af PO1-prioriteten her:

<https://drive.google.com/file/d/12YRnpJTfoovang-NVcRMRZ4419yNMM2L/view?usp=sharing>

Innovativ region for smart og økonomisk bæredygtig forvandling (PO1)

Under PO1 er der fokus på innovation målrettet virksomheder med det formål at:

- Fremme et mere langsigtet, strategisk og inkluderende innovationsarbejde i ØKS, hvor flere aktører er med i udviklingen, til at teste og implementere innovationer.
- Skabe synergier i skæringspunkter og bryde siloopdelinger mellem smarte specialiseringer og sektorer.
- Støtte små- og mellemstore virksomheders internationalisering for at øge væksten.
- Styrke det innovationsfremmende system i og frem for alt mellem regionerne.
- Støtte innovation i den offentlige sektor.

ØKS-området kendetegnes af stærke forskningsmiljøer, innovative virksomheder og højt niveau af digitalisering og forbindelse. De 11 ØKS-regioner har høj innovationskraft og et stort antal universiteter og en strategisk forskningsinfrastruktur i verdensklasse. ØKS-regionen står samtidigt over for stadig hårdere konkurrence fra andre stærke regioner i verden, og regionen har lav grad af kommercialisering af innovationer og nye produkter som er udviklet gennem forskning.

Projekter inden for denne prioritering vil fokusere på at styrke den globale konkurrencekraft i ØKS, have en tydelig grænseregional merværdi samt en stærk kobling til fælles smarte specialiseringsområder, hvor grøn omstilling og sundhed/life science er særligt fremtrædende i de regionale smarte specialiseringsstrategier (og tilsvarende strategier), men der findes også andre aktuelle områder. Digitalisering ses som et tværgående værktøj.

Visionen for 2030 er en smart grænseregion, som leder den globale bæredygtige omstilling hen mod et robust samfund ved at skabe og udbrede innovation.

Der er udvalgt to specifikke mål:

1:1 Forbedre forsknings- og innovationskapaciteten og anvendelsen af avanceret teknik

Indsatsområdet vil finansiere projekter som har til formål at effektivisere innovationsstøttesystemet i og mellem regionerne, samt at støtte virksomheder i at udvikle og opskalere innovationer, tiltrække kapital, investeringer og virksomheder til ØKS-regionen, fremme samarbejdet inden for anvendt forskning inden for de fælles smarte specialiseringsområder og med stærk kobling til erhvervslivets behov og mulighed for at aftage.

1:4 Udvikling af færdigheder for smart specialisering, strukturændringer og entreprenørskab.

Indsatsområdet vil finansiere projekter inden for kompetenceudvikling og entreprenørskab i SMVer inden for de fælles smarte specialiseringsområder, skabe bedre forudsætninger for samarbejde mellem den offentlige/private sektor og uddannelsesinstitutionerne gennem strukturerede mødepladser, kundskabs- og kompetenceudvikling af aktører (offentlige sektor og erhvervslivet) i bæredygtig omstilling samt udveksling af forskere mellem videgående uddannelsesinstitutioner i ØKS-området.

De vigtigste **målgrupper** for projekterne er regioner, kommuner, private og offentlige investorer, universiteter, klynger, inkubatorer, innovationskontorer koblet til regioner, universiteter, og/eller erhvervslivet, virksomheder, private og offentlige forskningsinstitutter, forskningsinfrastruktur, patientforeninger, forskerparker, sygehuse, nationale forsknings-, innovations- og uddannelsesråd, erhvervsuddannelsesorganer, nationale og regionale markedsføringsorganisationer, investeringskontorer og eksportkontorer, fagforeninger og arbejdsgiverforeninger, nonprofit aktører. m.fl.

Q9

Har indsatsområdet et rimeligt niveau af specialisering?

Indsatsområdet er udformet i tråd med EU-kommissionens ønske om at fokusere på et begrænset antal fælles styrkepositioner inden for innovationsfremmende initiativer og med hensyn til behovet for en vis fleksibilitet for også at kunne støtte andre fælles styrkeområder. Det er således muligt at søge inden for alle fælles smarte specialiseringsområder, men programmet har et særligt fokus på grøn omstilling og sundhed/Life science

- 1. For bredt
- 2.
- 3.
- 4.
- 5. For specifikt

Q10	<p>Har forslaget rette balance mellem forskning og innovation?</p> <p>Under PO1 er der fokus på innovation målrettet små- og mellemstore virksomheder. Samtidigt kommer programmet til at støtte indsatser inden for anvendt forskning med formål om at fremme innovation og konkurrenceevnen i regionen. Prioriteten kommer også til at støtte indsatser, der skal styrke innovationssystemer i og mellem regioner og fremme innovation i den offentlige sektor. Under skrive- og dialogprocessen har der været forskellige synspunkter på, i hvilken grad programmet skal understøtte forskningssamarbejde inden for ØKS. Skrivegruppen er kommet til den konklusion, at programmet kun skal fokusere på anvendt forskning med en stærk forbindelse til fælles smarte specialiseringsområderne og erhvervslivet.</p> <p>☐ 1. For meget forskning</p> <p>☐ 2.</p> <p>☐ 3.</p> <p>☒ 4.</p> <p>☐ 5. For meget innovation</p>
Q11	<p>"Prioritetens fokus gør det relevant for min organisation at søge midler til et projekt."</p> <p>☐ 1. Helt enig</p> <p>☐ 2.</p> <p>☒ 3.</p> <p>☐ 4.</p> <p>☐ 5. Helt uenig</p>
Q12	<p>Hvad vil det kræve for, at din organisation vil deltage i et projekt i det kommende ØKS-program under denne prioritet?</p>
Q13	<p>Hvilke resultater/effekter forventer du for din organisation/sek- tor/region etc. på KORT SIGT? (frem til slutningen på den 3- årige projektperiode)</p> <p>☐ Nye jobs</p> <p>☐ Nye virksomheder</p> <p>☐ Nye produkter/tjenester/løsninger som testes</p> <p>☐ Nye produkter/tjenester/løsninger som lanceres på mar- kedet eller i den offentlige sektor</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Nye samarbejder ☐ Flere innovationer gennem offentlig innovation/grønne indkøb ☐ Øget omsætning i de deltagende virksomheder ☐ Øget export i de deltagende virksomheder ☒ Højere vidensniveau i de deltagende virksomheder ☒ Højere grad af FOU i de deltagende virksomheder ☐ Øget samarbejde mellem virksomheder, forskningsinstitutioner og den offentlige sektor ☐ Flere fælles forskningsresultater ☐ Flere og nye brugere af forskningsinfrastruktur, støttestrukturer til innovationsudvikling, testbeds osv. ☐ Styrket kompetence inden for smarte specialiseringsområder / styrkeområder ☐ Øget global konkurrenceevne i ØKS-regionen ☐ Styrket evne til at håndtere vigtige samfundsmæssige udfordringer ☐ Øget bæredygtighed (miljø, sundhed, økonomi ...) ☐ Øget international tiltrækning af investeringer, virksomheder, talenter ☐ Andet
Q14	<p>Hvilke resultater/effekter forventer du for din organisation/sek- tor/region etc. på LÆNGERE SIGT? (efter slutningen på den 3- årige projektperiode)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ Nye jobs ☐ Nye virksomheder ☒ Nye produkter/tjenester/løsninger som testes ☒ Nye produkter/tjenester/løsninger som lanceres på mar- kedet eller i den offentlige sektor ☒ Nye samarbejder ☐ Flere innovationer gennem offentlig innovation/grønne indkøb ☐ Øget omsætning i de deltagende virksomheder ☐ Øget export i de deltagende virksomheder ☒ Højere vidensniveau i de deltagende virksomheder ☒ Højere grad af FOU i de deltagende virksomheder ☒ Øget samarbejde mellem virksomheder, forskningsinsti- tutioner og den offentlige sektor ☐ Flere fælles forskningsresultater ☐ Flere og nye brugere af forskningsinfrastruktur, støtte- strukturer til innovationsudvikling, testbeds osv. ☐ Styrket kompetence inden for smarte specialiseringsom- råder / styrkeområder ☐ Øget global konkurrenceevne i ØKS-regionen

	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Styrket evne til at håndtere vigtige samfundsmæssige udfordringer ✓ Øget bæredygtighed (miljø, sundhed, økonomi ...) ☐ Øget international tiltrækning af investeringer, virksomheder, talenter ☐ Andet:
Q15	Hvordan kan projekter på dette område bidrage til lighed, social inklusion og ikke-diskrimination?
<p>Bæredygtig, cirkulær og klimasmart region (PO2)</p> <p>Nedenfor findes en sammenfatning af PO2-prioriteten samt spørgsmål. Alle spørgsmål er frivillige.</p> <p>For en mere detaljeret tekst, download præsentationsforslaget for PO2-prioriteten her: https://drive.google.com/file/d/1XOLu4-z-rBLv-lwXZLkpPxNul8upYNrt/view?usp=sharing</p> <p>Bæredygtig, cirkulær og klimasmart region (PO2)</p> <p>PO2 vil fokusere på vedvarende energi, den cirkulære økonomi samt forebyggelse og tilpasning til klimaændringer.</p> <p>Visionen for 2030 er, at ØKS-regionen - gennem investeringer i vedvarende energi, cirkulær økonomi og i forebyggelse og tilpasning til klimaændringer - vil have bidraget til opfyldelsen af Europa-Kommissionens mål om, at EU bliver det første klimaneutrale kontinent inden 2050.</p> <p>De overordnede udfordringer inden for PO2-området er at skabe sammenhængende og omfattende løsninger omkring vedvarende energi, klimatilpasning og klimaafbødning samt cirkulær økonomi. I ØKS-regionen er der flere vidensinstitutioner, der arbejder med og forsker inden for vedvarende energi, effektiv energiforsyning, klimatilpasning og den cirkulære økonomi, som er væsentlige styrkepositioner. I denne sammenhæng betragtes fremme af energieffektivitet som et horisontalt mål for hele PO2, således der kan arbejdes med energieffektivitet under alle tre specifikke mål i PO2.</p> <p>Der er udvalgt tre specifikke mål:</p> <p>2:2 – Fremme af vedvarende energi</p> <p>Historien har vist, at vedvarende energi kun er en del af løsningen. Der skal i samme ombæring arbejdes intensivt med energieffektivitet og smarte energisystemer for at understøtte transformationen fra sort til grøn energi. Derfor skal der tænkes og arbejdes helhedsorienteret. Vi har valgt at tolke delmål 2:2, så der også kan arbejdes med fremme af energieffektivitet og smarte energisystemer, såfremt kernen i indsatser og projekter er vedvarende energi. Indsatsområdet vil støtte projekter, der fremmer brugen af vedvarende energi, så hele ØKS-regionen opnår en øget andel af vedvarende</p>	

energi. Dette gennem vidensudveksling, feasibility studier, demonstrationsprojekter og pilotimplementering, test af nye løsninger, grænseoverskridende Living Labs, opgradering af vedvarende energiløsninger til stor skala og initiativer, der styrker samarbejdet på tværs af grænser inden for energiområdet. Målet er at øge udbuddet, produktionen, den smarte distribution og lagring af vedvarende energi samt reducere energiforbruget. Indsatsområdet vil have en holistisk tilgang og støtte ikke kun fremme af vedvarende energi, men også omfatte energieffektivitet og intelligente energisystemer med fokus på fremme af vedvarende energi.

2:4 Fremme tilpasning, risikoforebyggelse og modstandsdygtighed over for katastrofer i forbindelse med klimaforandringer

Fremtidige projekter skal bidrage til holistiske og bæredygtige løsninger på klimaudfordringerne i ØKS-regionen. For at løse udfordringerne, så som stigende nedbør, stigende hav- og grundvandsstand, øget forekomst af oversvømmelser, øget spild i vandsystemer, længere tørkeperioder, flere storme og stigende bølgehøjder osv., vil programmet støtte viden- og dataudveksling, udvikling af nye metoder til at styre klimatilpasning mellem sektorer, test af teknikker og metoder samt implementering af pilotprojekter.

2:6 Fremme overgangen til en cirkulær økonomi

Cirkulær økonomi betyder en cyklus af materialer, produkter og tjenester, hvor man gør mere med mindre. En smart og ressourceeffektiv økonomi, hvor levetiden for materialer og produkter er længere, og mængden af affald, udvinding af råvarer og energiforbruget er mindre. Cirkulær økonomi betyder også, at det skal være let for borgerne at købe cirkulære produkter. Det skal være let for virksomheder at udvikle en giffri og cirkulær produktion, produkter og tjenester. For at fremme overgangen til cirkulær økonomi vil programmet støtte bestræbelserne på at udvikle det cirkulære innovationssystem, etablere systemforandring ved hjælp af cirkulære forretningsmodeller i prioriterede brancher (f.eks. arkitektur, byggeri, indretning, transport, plast, tekstil, elektronik og bioøkonomi), fremme cirkulært design og forretningsudvikling og tilskynde offentlige virksomheder til at være forandringsaktører. For at opnå dette vil programmet finansiere offentlig-private partnerskaber og samarbejde i hele værdikæden for at fremme overgangen til cirkulær økonomi.

De vigtigste **målgrupper** for projekter under dette indsatsområde er: nationale, regionale og lokale myndigheder, departementer/ministerier, kommunale og regionale sammenslutninger, uddannelsesinstitutioner, universiteter, folkehøjskoler, forskningsinstitutioner, industri- og symbioseparker, arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer, informationscentre for grænseregionale spørgsmål, fonde, klynger, inkubatorer, iværksætterrådgivninger, erhvervslivet samt erhvervs- og brancheorganisationer. Offentlige udbud/indkøb betragtes som et vigtigt instrument til at fremme grøn omstilling og overgangen til cirkulær økonomi.

Q16	<p>Er der en hensigtsmæssig balance mellem fokusering og bredde i PO2, så den vil være aktuel i hele programperioden?</p> <p>☐ 1. For meget fokus</p> <p>☐ 2.</p> <p>☒ 3.</p> <p>☐ 4.</p> <p>☐ 5. For bredt</p>
Q17	<p>"Indsatserne vil bidrage til opfyldelsen af EU:' klimamål for 2050 (Green Deal)."</p> <p>☐ 1. Helt uenig</p> <p>☐ 2.</p> <p>☐ 3.</p> <p>☐ 4.</p> <p>☒ 5. Helt enig</p>
Q18	<p>"Prioritetens fokus gør det relevant for min organisation at søge midler til et projekt."</p> <p>☐ 1. Helt uenig</p> <p>☐ 2.</p> <p>☐ 3.</p> <p>☐ 4.</p> <p>☒ 5. Helt enig</p>
Q19	<p>Hvad vil det kræve for, at din organisation vil deltage i et projekt i det kommende ØKS-program under denne prioritet?</p>
Q20	<p>Hvilke resultater/effekter forventer du for din organisation/sek- tor/region etc. på KORT SIGT? (frem til slutningen på den 3- årige projektperiode)</p> <p>☒ Nye jobs</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Nye virksomheder ☒ Nye samarbejder ☒ Nye produkter/tjenester/løsninger på energiområdet ☐ Øget anvendelse af fornybar energi ☐ Øget produktion af fornybar energi ☐ Reduceret energiforbrug ☐ Nye produkter/tjenester/løsninger til at imødegå klimaændringer ☐ Flere cirkulære produkter/tjenester/løsninger ☐ Flere virksomheder som anvender en cirkulær forretningsmodel eller et cirkulært system ☐ Øget genanvendelse af affald ☐ Reduceret udslip af drivhusgasser ☐ Andet:
Q21	<p>Hvilke resultater/effekter forventer du for din organisation/sector/region etc. på LANGT SIGT? (efter slutningen på den 3-årige projektperiode)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ Nye jobs ☐ Nye virksomheder ☒ Nye samarbejder ☒ Nye produkter/tjenester/løsninger på energiområdet ☐ Øget anvendelse af fornybar energi ☐ Øget produktion af fornybar energi ☐ Reduceret energiforbrug ☐ Nye produkter/tjenester/løsninger til at imødegå klimaændringer ☐ Flere cirkulære produkter/tjenester/løsninger ☐ Flere virksomheder som anvender en cirkulær forretningsmodel eller et cirkulært system ☐ Øget genanvendelse af affald ☐ Reduceret udslip af drivhusgasser ☐ Andet:
Q22	<p>Hvordan kan projekter på dette område bidrage til lighed, social inklusion og ikke-diskrimination?</p>
<p>Sammenhængende region med bæredygtig mobilitet (PO3)</p> <p>Nedenfor findes sammenfatningen af PO3-prioriteten samt spørgsmål. Alle spørgsmål er frivillige.</p>	

For en mere udførlig tekst, download præsentationsforslaget af PO3-prioriteten her: <https://drive.google.com/file/d/1Yva6-vJhnPL-poRkLHVWEd1FTDIJYz34j/view?usp=sharing>

Sammenhængende region med bæredygtig mobilitet (PO3)

PO3 vil have fokus på at udvikle et mere bæredygtigt og effektivt transportsystem i regionen.

Visionen for 2030 er mere sikker, bæredygtig, effektiv samt sammenhængende transport i alle dele af programområdet, som bidrager til en mere sammenhængende, bæredygtig, konkurrencedygtig og attraktiv region.

Transportsystemet i ØKS-området står overfor forskellige typer af **udfordringer**, som også varierer mellem de forskellige delområder, byer og landområder. Transport genererer emissioner, lokale miljøfaktorer, støj og er årsag til trafikuheld. Der er samtidig trængsel i byer og på de store vejforbindelser, mens transportudbuddet i landområderne mange steder er underudviklet. Energi- og IKT-infrastrukturen har ikke altid tilstrækkelig kapacitet. Der er flaskehalse og manglende sammenhæng i den grænseoverskridende infrastruktur, ligesom planlægning for infrastruktur og grænseoverskridende transporttjenester mangler koordinering.

ØKS-området har samtidig mange **styrkeområder**, som giver gode forudsætninger for at udvikle et mere bæredygtigt og effektivt transportsystem. Transportinfrastrukturen i nord-sydlig retning og koblingen til EU's hovedtransportnet samt udbuddet af kollektiv trafiksærligt i byområder, er gode. Der er mulighed for at mindske trængsel på vejnettet og reducere emissioner og lokale miljøfaktorer samt trafikuheld ved at overføre dele af gods-transporten fra vej til skib og jernbane.

Befolkningen har fået en øget bevidsthed om behovet for at reducere klimaudslippet fra transportsektoren, og det er blevet billigere og enklere at vælge bæredygtige og aktive transportmidler. Digitaliseringen indebærer desuden mulighed for at udvikle sikrere, mere effektive, billigere og mere miljøvenlige transportløsninger.

Et specifikt mål er valgt:

3:3 Udvikle bæredygtig, klimavenlig, intelligent og intermodal national, regional og lokal mobilitet, herunder forbedre adgangen til TEN-T samt grænseoverskridende mobilitet.

PO3 har fokus på indsatser indenfor følgende områder og deltemaer:

- Kollektiv trafik, gang og cykling, omstilling til fossilfrie og bæredygtige drivmidler med tilhørende teknik og infrastruktur, tilpasning af infrastruktur til klimaforandringer;
- Intelligente og innovative transportløsninger og mobilitetskoncepter;
- Udvikling af transportkorridorer, godstransporter og søtransporter over større afstande, tilslutning til hovedtransportnettet i TEN-T.

Indsatserne kommer bl.a. til baseret på læring fra tidligere projekter at omfatte analyser, at etablere permanente samarbejdsnetværk, dele erfaringer, lægge til rette for øget brug af kollektiv trafik, gang og cykel, støtte kombinationsrejser for både personer og gods, udvikle løsninger som tager hensyn til både person- og godstrafik på bane mht. tilstrækkelig kapacitet på jernbanen. Gennemføre test af løsninger/koncepter for tankanlæg og ladeinfrastruktur for bæredygtige drivmidler + af køretøjer på bæredygtige drivmidler, samt af innovative mobilitetsløsninger og prototyper for trafikinfrastruktur og -anlæg.

De vigtigste **målgrupper** for projekter under dette politiske mål er: Statslige transport- og vejmyndigheder, regioner, kommuner, trafikselskaber. Transportoperatører på vej, bane, skib og i luften. Havne, lufthavne og terminaler for person- og godstransport. Transportbrugere i erhvervslivet. Grænseregionale organisationer. Befolkningen og repræsentanter for civilsamfundet.

Q23	<p>PO3 adresserer relevante udfordringer og behov i et grænseregionalt perspektiv"</p> <p>☐ Helt uenig</p> <p>☐ 2.</p> <p>☐ 3.</p> <p>☒ 4.</p> <p>☐ 5. Helt enig</p>
Q24	<p>"Indsatserne vil bidrage til en mere sikker, bæredygtig, effektiv og sammenhængende transport i alle dele af programområdet og derfor til en region, der hænger bedre sammen."</p> <p>☐ 1. Helt uenig</p> <p>☐ 2.</p> <p>☐ 3.</p> <p>☒ 4.</p> <p>☐ 5. Helt enig</p>
Q25	<p>"Prioritetens fokus gør det relevant for min organisation at søge om midler til et projekt."</p> <p>☐ 1. Helt uenig</p>

	☐ 2. ☐ 3. ☒ 4. ☐ 5. Helt enig
Q26	Hvad vil det kræve for, at din organisation vil deltage i et projekt i det kommende ØKS-program under denne prioritet?
Q27	<p>Hvilke resultater/effekter forventer du for din organisation/sek- tor/region etc. på KORT SIGT? (frem til slutningen på den 3- årige projektperiode)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Nye jobs ☐ Nye virksomheder ☒ Nye samarbejder ☒ Planer, strategier, rapporter, studier, redegørelser, anbefalinger ☒ Testede & afprøvede løsninger/værktøjer ☐ Løsninger/produkter/værktøjer, som er afprøvede i projektet tages i brug af offentlige myndigheder, transportoperatører, og/eller lanceres på markedet ☒ Beslutninger om og/eller anlæg af infrastruktur for alternative drivmidler & teknologier ☒ Lancering af nye/forbedrede transporttilbud: ruter for personer og gods, øget frekvens, kortere rejsetid, reducerede udgifter ☐ Flere passagerer og mere gods på jernbane og til vands ☐ Flere rejsende i den kollektive trafik og/eller som går eller cykler ☒ Forpligtende aftaler mellem landene om grænseoverskridende infrastrukturinvesteringer ☒ Forslag til fælles standarder ☐ Bedre viden om målgruppernes behov ☐ Øget bevidsthed hos målgrupper og myndigheder ☐ Bedre viden om forudsætningerne for at gennemføre nødvendige ændringer ☒ Ansøgninger til CEF (Connecting Europe Facility) og/eller Horizon Europe ☐ Reducerede emissioner, forurening og støj fra transportsektoren ☐ En mere klimavenlig transportinfrastruktur ☐ Færre dræbte og alvorligt tilskadede i trafikken, færre sundhedsproblemer som følge af forurening fra transport ☐ Mere effektiv transport med hensyn til rejsetider og udgifter ☐ Bedre mobilitet i byområder og i landdistrikter / tyndt befolkede områder

	☐ Befolkningen og transportbrugerne har mere positive holdninger til valget af bæredygtige transportmidler ☐ Andet:
Q28	<p>Hvilke resultater/effekter forventer du for din organisation/sector/region etc. på LANGT SIGT? (efter slutningen på den 3-årige projektperiode)</p> ☐ Nye jobs ☐ Nye virksomheder ☐ Nye samarbejder ☐ Planer, strategier, rapporter, studier, redegørelser, anbefalinger ☐ Testede & afprøvede løsninger/værktøjer ☒ Løsninger/produkter/værktøjer, som er afprøvede i projektet tages i brug af offentlige myndigheder, transportoperatører, og/eller lanceres på markedet ☐ Beslutninger om og/eller anlæg af infrastruktur for alternative drivmidler & teknologier ☐ Lancering af nye/forbedrede transporttilbud: ruter for personer og gods, øget frekvens, kortere rejsetid, reducerede udgifter ☐ Flere passagerer og mere gods på jernbane og til vands ☐ Flere rejsende i den kollektive trafik og/eller som går eller cykler ☐ Forpligtende aftaler mellem landene om grænseoverskridende infrastrukturinvesteringer ☐ Forslag til fælles standarder ☐ Bedre viden om målgruppernes behov ☐ Øget bevidsthed hos målgrupper og myndigheder ☐ Bedre viden om forudsætningerne for at gennemføre nødvendige ændringer ☐ Ansøgninger til CEF (Connecting Europe Facility) og/eller Horizon Europe ☐ Reducerede emissioner, forurening og støj fra transportsektoren ☒ En mere klimavenlig transportinfrastruktur ☐ Færre dræbte og alvorligt tilskadede i trafikken, færre sundhedsproblemer som følge af forurening fra transport ☒ Mere effektiv transport med hensyn til rejsetider og udgifter ☒ Bedre mobilitet i byområder og i landdistrikter / tyndt befolkede områder ☐ Befolkningen og transportbrugerne har mere positive holdninger til valget af bæredygtige transportmidler ☐ Andet:
Q29	<p>Hvordan kan et projekt med dette fokus bidrage til ligestilling, social inklusion og ikke-diskriminering?</p>

Grænseløs arbejdsmarkedsregion (PO4)

Nedenfor findes sammenfatningen af PO4-prioriteten samt spørgsmål. Alle spørgsmål er frivillige.

For en mere udførlig tekst download præsentationsforslaget af PO4-prioriteten her: https://drive.google.com/file/d/15pj3dYgir8aApS-sAlnSvXL_ctUfL0B2R/view?usp=sharing

Grænseløs arbejdsmarkedsregion (PO4)

PO4 vil arbejde for yderligere at udvikle det fælles, grænseregionale arbejdsmarked og sikre fremtidig kompetenceudvikling og global tiltrækningskraft.

Visionen for 2030 er en grænseløs arbejdsmarkedsregion med bæredygtig vækst, et voksende arbejdsmarked og en god livskvalitet for regionens 11 millioner indbyggere.

Den internationale konkurrence er idag hård, ikke mindst med hensyn til evnen til at tiltrække og fastholde de rigtige kompetencer i regionen. En regions størrelse er afgørende for konkurrencekraften. Programmet vil derfor satse på grænseregionalt samarbejde som har til formål at opnå en større kritisk masse, identificere og fjerne grænsehindre, skabe bedre forudsætninger for arbejdsdeling og samarbejde inden for uddannelsesområdet, sammen tiltrække virksomheder, talenter og investeringer som samlet kan skabe øget konkurrenceevne og produktivitet.

For at styrke regionens position som globalt attraktiv og konkurrencedygtig skal det fælles arbejdsmarked fungere grænseløst. Arbejdsmarkedet i dag er ikke fuldt integreret.

Udfordringen består af flere dele: juridiske, økonomiske og administrative barrierer. Psykiske barrierer, dyr og besværlig transport, forskelle i uddannelsessystemer og anerkendelse af færdigheder. Uddannelsessystemer, der ikke tilstrækkeligt imødekommer behovene hos offentlige og private arbejdsgivere. Der er behov for en tættere forbindelse mellem uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet.

Det er afgørende at arbejde på tværs af grænserne og finde fælles løsninger på de udfordringer, vi står over for. ØKS-regionen har gode chancer for dette med store ligheder i kultur og sprog og gode muligheder for samarbejde.

Der er udvalgt et specifikt mål:

4:1 – Effektivisere arbejdsmarkedet og forbedre adgangen til beskæftigelse af god kvalitet på tværs af grænserne.

Indsatserne inden for PO4 sigter mod at fremme beskæftigelse og grænseoverskridende samarbejde med private og offentlige arbejdsgivere, arbejde

for øget grænseoverskridende fleksibilitet og en arbejdsstyrke, der er udstyret til at operere i en grænseoverskridende kontekst, styrke grænseoverskridende regionale rådgivningsindsatser og tiltrække, skabe og bevare de rigtige kompetencer.

Dette indebærer som eksempel virksomhedsrådgivning, grænseoverskridende virksomhedsnetværk og brancheforeninger. Udvikling og udveksling omkring beskæftigelsesstrategier, matchning af færdigheder, samarbejde mellem skole-arbejdsmarkedet, validering, samarbejde omkring reducerede studiepauser og digitaliseringsindsats. Grænseregionale arbejdsmarkedsanalyser og statistiske samarbejder, vidensplatforme til indsamling og analyse af grænseregionale statistikker og udveksling af erfaringer med metoder, modeller og resultatanalyse. Endelig bør tværsektorielle samarbejder mellem alle aktører i samfundet, udvikling og/eller implementering af nye digitale løsninger og kampagner for at synliggøre og fremme ØKS-geografien internationalt muliggøres inden for rammerne af programmet.

De vigtigste **målgrupper** for projekter er kommuner, regioner, nationale, regionale og lokale myndigheder (eksempelvis nationale arbejdsmarkedsmyndigheder), departementer/ministerier, kommune- og regionsforbund, kommunale foreninger, pendlere, studerende, uddannelsesinstitutioner, universiteter og professionshøjskoler, højskoler, forskningsinstitutter, uddannelsesforbund, arbejdsgivere, interesseorganisationer, arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer, informationscentre for grænseregionale spørgsmål, fonde, klynger, inkubatorer, iværksættercentre, erhvervsliv, erhvervsorganisationer, private aktører og brancheorganisationer.

Q30	<p>"Indsatserne vil bidrage til opfyldelsen af en grænseløs arbejdsmarkedsregion med bæredygtig vækst gennem et voksende arbejdsmarked og en fremtidssikker kompetenceudvikling."</p> <p>☐ 1. Helt uenig</p> <p>☐ 2.</p> <p>☐ 3.</p> <p>☐ 4.</p> <p>☐ 5. Helt enig</p>
Q31	<p>"Prioritetens fokus gør det relevant for min organisation at søge midler til et projekt."</p> <p>☐ 1. Helt uenig</p> <p>☐ 2.</p>

	☐ 3. ☐ 4. ☐ 5. Helt enig
Q32	Hvad vil det kræve for, at din organisation vil deltage i et projekt i det kommende ØKS-program under denne prioritet?
Q33	Hvilke resultater/effekter forventer du for din organisation/sek- tor/region etc. på KORT SIGT? (frem til slutningen på den 3- årige projektperiode) <ul style="list-style-type: none"> ☐ Nye jobs ☐ Nye samarbejder ☐ Øget viden om mulighederne for studier/arbejde på den anden side af grænsen ☐ Mere positive holdninger til grænsependling til studier og arbejde ☐ Bedre vidensbase, behovsanalyse osv. til at styrke det grænse-regionale arbejdsmarked og uddannelsessystem ☐ Fælles planer og strategier til at styrke det grænseoverskridende arbejdsmarked og uddannelsessystem ☐ Øget samarbejde mellem nationalt, regionalt og lokalt niveau for at mindske grænsebarrierer ☐ Reduceret antal administrative eller juridiske grænsehindringer ☐ Flere og stærkere grænseoverskridende regionale rådgivende organer - både for virksomheder, der ønsker at rekruttere og for folk, der ønsker at arbejde eller studere ☐ Flere brugere af grænse-regionale rådgivende organer ☐ Nye produkter / tjenester / løsninger til at forbedre det grænse-regionale arbejdsmarked ☐ Øget pendling på tværs af grænser ☐ Harmoniserede krav til uddannelse og erhverv på tværs af grænser ☐ Flere mennesker, der studerer eller har praktikophold i et andet ØKS-land ☐ Flere fælles uddannelser over grænserne ☐ Bedre matchning mellem uddannelsessystemet og arbejdsmarkedets behov ☐ Andet:
Q34	Hvilke resultater/effekter forventer du for din organisation/sek- tor/region etc. på LANG SIGT? (efter slutningen på den 3-årige projektperiode) <ul style="list-style-type: none"> ☐ Nye jobs ☐ Nye samarbejder

	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Øget viden om mulighederne for studier/arbejde på den anden side af grænsen ☐ Mere positive holdninger til grænsependling til studier og arbejde ☐ Bedre videnbase, behovsanalyse osv. til at styrke det grænse-regionale arbejdsmarked og uddannelsessystem ☐ Fælles planer og strategier til at styrke det grænseoverskridende arbejdsmarked og uddannelsessystem ☐ Øget samarbejde mellem nationalt, regionalt og lokalt niveau for at mindske grænsebarrierer ☐ Reduceret antal administrative eller juridiske grænsehindringer ☐ Flere og stærkere grænseoverskridende regionale rådgivende organer - både for virksomheder, der ønsker at rekruttere og for folk, der ønsker at arbejde eller studere ☐ Flere brugere af grænse-regionale rådgivende organer ☐ Nye produkter / tjenester / løsninger til at forbedre det grænse-regionale arbejdsmarked ☐ Øget pendling på tværs af grænser ☐ Harmoniserede krav til uddannelse og erhverv på tværs af grænser ☐ Flere mennesker, der studerer eller har praktikophold i et andet ØKS-land ☐ Flere fælles uddannelser over grænserne ☐ Bedre matchning mellem uddannelsessystemet og arbejdsmarkedets behov ☐ Andet:
Q35	Hvordan kan projekter på dette område bidrage til lighed, social inklusion og ikke-diskrimination?